

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**
Jilská 1, Praha 1
Tel./fax: 286 840 129
E-mail: paulina.tabery@soc.cas.cz

Mínění veřejnosti o vlivu vybraných institucí a skupin obyvatel na rozhodování politiků

Technické parametry

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost 2009, v09-03</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>2. 3. – 9. 3. 2009</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Region (Oblasti NUTS 2), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1139</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>PD.6, PO.38</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>18. května 2009</i>
<i>Zpracovala:</i>	<i>Paulína Tabery</i>

Ve svém březnovém šetření Centrum pro výzkum veřejného mínění SOÚ AV ČR, v.v.i., zjišťovalo názory veřejnosti na to, do jaké míry různé instituce a skupiny obyvatel ovlivňují rozhodování politiků¹. Vliv přisuzovaný jednotlivým institucím nebo skupinám obyvatel byl měřen na sedmibodové škále, kde známka 1 znamená nejvyšší míru vlivu a známka 7 vliv vůbec žádný. Rovněž bylo zjišťováno mínění o míře korupce v naší zemi, a to prostřednictvím vyjádření, jak velký díl veřejných činitelů je do braní úplatků zapojen.

V nejvyšší míře, podle mínění obyvatel České republiky, ovlivňují rozhodování politiků úplatky a korupce, následují zájmové skupiny a lobby. Právě tyto dvě položky jsou těmi, u kterých v poměrně velké míře lidé volili krajní známku 1, tedy, že v nejvyšší míře ovlivňují rozhodování politiků (v případě úplatků a korupce to byla přibližně třetina (31 %) občanů).

Dalšími v pořadí jsou média a voliči vlastní strany, u těchto položek však již nepanuje tak velké přesvědčení o jejich vlivu, byť není zanedbatelné. Relativně malý vliv je přisuzován průzkumům veřejného mínění, vědcům a odborníkům a zejména občanům.

¹ Znění otázky: „Jak moc podle Vašeho názoru ovlivňují rozhodování politiků a) média, b) občané, c) voliči vlastní strany, d) úplatky a korupce, e) průzkumy veřejného mínění, f) stávky a demonstrace, g) zájmové skupiny a lobby, i) vědci a odborníci.“ Škála: 1 = v nejvyšší míře; 7 = vůbec ne.

U posledně jmenované položky necelá čtvrtina (23 %) dotázaných uvedla známku 7, tedy vůbec žádný vliv (viz tabulka 1).

Tab. 1: Mínění o vlivu institucí a skupin obyvatel na rozhodování politiků (v %)

	1= v nejvyšší míře	2	3	4	5	6	7= vůbec ne
Úplatky a korupce	31	29	20	9	3	2	2
Zájmové skupiny a lobby	19	26	20	12	7	3	6
Média	6	14	24	21	12	8	9
Voliči vlastní strany	4	13	22	23	16	9	7
Stávky a demonstrace	3	10	23	22	17	9	10
Průzkumy veřejného mínění	2	8	20	25	14	11	12
Vědci a odborníci	2	8	19	24	17	8	10
Občané	1	6	14	20	19	15	23

Pozn.: Dopočet do 100 % v řádku tvoří odpovědi „nevím“.

Tabulka 2 nabízí časové srovnání pomocí průměrných známek hodnocení vlivu jednotlivých položek na rozhodování politiků.

Tab. 2: Mínění o vlivu institucí a skupin obyvatel na rozhodování politiků – časové srovnání (průměrná známka)

	1/2002	6/2003	6/2005	3/2007	3/2008	3/2009
Média	3,59	3,57	3,59	3,57	3,97	3,82
Občané	4,90	4,71	4,91	4,90	5,04	4,93
Voliči vlastní strany	-	3,51	3,87	3,82	3,90	3,96
Úplatky a korupce	2,78	2,67	2,56	2,50	2,39	2,35
Průzkumy veřejného mínění	4,35	4,26	4,33	4,35	4,34	4,31
Stávky a demonstrace	3,80	4,02	4,30	4,54	4,17	4,15
Zájmové skupiny a lobby	2,82	3,29	3,24	3,02	2,84	2,97
Vědci a odborníci	-	-	-	-	4,33	4,25

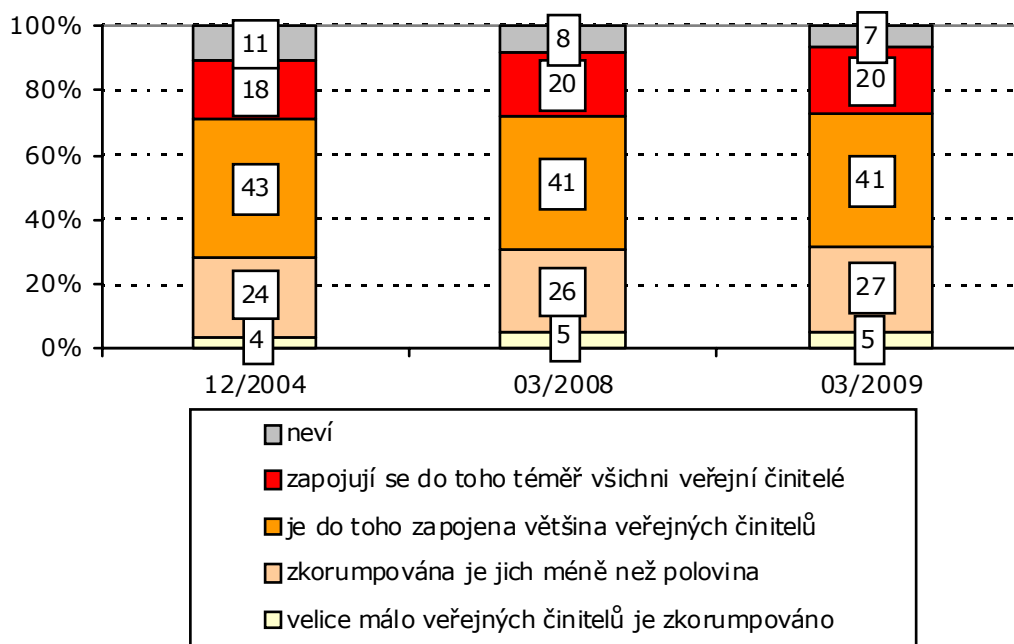
Pozn.: Do analýzy nebyly zahrnuty odpovědi „nevím“.

S předešlým tématem, kde úplatky a korupce byly označeny za faktory, které dle mínění lidí nejvíce ovlivňují rozhodování politiků, souvisí také názory na to, nakolik jsou brání úplatků a korupce rozšířené mezi veřejnými činiteli². Přesvědčení o častém výskytu korupce je poměrně silné, 20 % obyvatel se domnívá, že do brání úplatků jsou zapojeni téměř všichni politici, 41 %, že je zapojena většina osob veřejně činných. To, že jen velice málo veřejných činitelů je zkorumpováno, si myslí minimum občanů (5 %).

Názory na rozšířenost korupce mezi politiky se přitom příliš nemění: ani ve srovnání s minulým rokem, ani s rokem 2004 nedošlo v mínění veřejnosti k výrazným posunům (viz graf 1).

² Znění otázky: „Jak rozšířené je podle Vás v této zemi brání úplatků a korupce?“ Varianty odpovědí: velice málo veřejných činitelů je zkorumpováno, zkorumpována je jich méně než polovina, je do toho zapojena většina veřejných činitelů, zapojují se do toho téměř všichni veřejní činitelé.

Graf 1. Mínění o rozšíření braní úplatků a korupce mezi veřejnými činiteli

Názory na rozšíření korupce jsou z hlediska pohlaví, věku a vzdělání poměrně univerzální. Výraznější rozdíly lze však nalézt z hlediska deklarované životní úrovně. Lidé se špatnou životní úrovní jsou mnohem častěji přesvědčeni o rozšíření korupce mezi politiky, zejména volí odpověď, že se do tohoto procesu zapojují téměř všichni veřejní činitelé. Naopak lidé s dobrou životní úrovní jsou při hodnocení rozšíření korupce optimističtější, ve větší míře se tedy přiklánějí k odpovědím, že je zkorumpováno velice málo veřejných činitelů, případně méně než polovina.